

The Relationship between Digital Intelligence and Teachers' Work Happiness in the Digital Age of Teachers in Bangkok Metropolitan Administration Schools, Sai Mai District

Uthaiwan Saipatthana¹ and Chaiwat Waree^{1*}

¹Shinawatra University, Thailand

*Corresponding author. E-mail: chaiwat.w@siu.ac.th

ABSTRACT

This study aimed to investigate (1) the level of digital intelligence among teachers in the digital age, (2) the level of work happiness of teachers in the digital age, and (3) the relationship between digital intelligence and work happiness of teachers in the digital age in schools under the Bangkok Metropolitan Administration, Sai Mai District. The sample group consisted of 244 teachers from schools under the jurisdiction of Bangkok, Sai Mai District, selected using the sample size determination table developed by Krejcie and Morgan, followed by multi-stage random sampling. The research instruments included questionnaires assessing digital intelligence and work happiness. The statistical methods used for data analysis comprised percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The findings revealed that: (1) the overall level of teachers' digital intelligence was high, with individual aspects ranging from moderate to high; (2) the overall level of teachers' work happiness, as well as in all aspects, was also high; and (3) the relationship between digital intelligence and work happiness of teachers in the digital age in schools under the Bangkok Metropolitan Administration, Sai Mai District, was moderate and statistically significant at the .01 level.

Keywords: Digital Intelligence, Work Happiness, Digital Age

ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลกับความสุขในการทำงานของครู ในยุคดิจิทัล ของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม

อุทัยวรรณ สายพัฒนา¹ และ ชัยวัฒน์ วารี^{1*}

¹มหาวิทยาลัยชินวัตร ประเทศไทย

*Corresponding author. E-mail: chaiwat.w@siu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับความฉลาดทางดิจิทัลของครูในยุคดิจิทัล (2) ระดับความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัล และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลกับความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัล ของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม จำนวน 244 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน จากนั้นทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางดิจิทัล และความสุขในการทำงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความฉลาดทางดิจิทัลของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก 2) ความสุขในการทำงานของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3) ความฉลาดทางดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความฉลาดทางดิจิทัล, ความสุขในการทำงาน, ยุคดิจิทัล

© 2025 JOMSD: Journal of Organizational Management and Social Development

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต โดยเฉพาะในบริบทการศึกษา ครูเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนการเรียนรู้และพัฒนาเยาวชนให้พร้อมรับมือกับความท้าทายในโลกยุคใหม่ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อุปกรณ์อัจฉริยะ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ และปัญญาประดิษฐ์ (AI) ทำให้ครูต้องปรับรูปแบบการสอนจากเดิมไปสู่การเรียนการสอนออนไลน์และแบบผสมผสาน (Blended Learning) ซึ่งสร้างความท้าทายในการปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัล ทุกองค์กรต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลจะเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างเต็มที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานในด้านคุณภาพ ปริมาณ ระยะเวลา และค่าใช้จ่าย (นัฐพัชร สมงาม และคณะ, 2568) การศึกษาจึงต้องปรับตัวอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีไม่ใช่เพียงเครื่องมือเสริม แต่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการศึกษาสมัยใหม่ (วรวิทย์ เนื้อทอง และต้องลักษณะ บุญธรรม, 2568) ครูในยุค Digital Disruption ต้องเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหาและการสื่อสารเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยปรับบทบาทให้เป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้จากประสบการณ์ (ทิตินา แสงระวี และเรชา ชูสุวรรณ, 2565) นอกจากนี้ ครูต้องเข้าถึงเทคโนโลยีและรู้เท่าทันดิจิทัล เพื่อสร้างแนวทางการเรียนรู้ใหม่ ๆ และเข้าใจความต้องการของนักเรียนในยุคดิจิทัล (นันทิยา น้อยจันทร์, 2565) ดังนั้น ความฉลาดทางดิจิทัล

(Digital Intelligence หรือ Digital Quotient: DQ) จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ: Digital Intelligence Quotient) คือ ความสามารถทางสังคม อารมณ์ และการรับรู้ที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับความท้าทายในชีวิตดิจิทัลและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมออนไลน์ DQ ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ ทศนคติ และค่านิยมที่จำเป็นในการใช้ชีวิตในโลกออนไลน์ โดยมี 8 ทักษะหลัก ได้แก่ 1) การรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง (Digital Citizen Identity) 2) การคิดวิเคราะห์และมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) 3) การรักษาความปลอดภัยในโลกไซเบอร์ (Cybersecurity Management) 4) การจัดการข้อมูลส่วนตัว (Privacy Management) 5) การจัดสรรเวลาหน้าจอ (Screen Time Management) 6) การบริหารจัดการข้อมูลออนไลน์ (Digital Footprints) 7) การรับมือกับการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyberbullying Management) และ 8) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม (Digital Empathy) (มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.), 2563) ความฉลาดทางดิจิทัลมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูในยุคปัจจุบัน ครูที่มี DQ สูงสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดภาระงาน และเพิ่มคุณภาพการสอน (Trixa & Kaspar, 2024) นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน และบริหารจัดการข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ผลการเรียนและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างเป็นระบบ การมีความฉลาดทางดิจิทัลช่วยให้ครูบูรณาการเทคโนโลยีกับการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่น ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล และเพิ่มโอกาสในการพัฒนาการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงได้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวม

ครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยความฉลาดทางดิจิทัลไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน แต่ยังส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู ซึ่งความเป็นอยู่ที่ดีในอาชีพและความพึงพอใจในงานมีความเชื่อมโยงกัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน และความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน (Assaf & Antoun, 2024) ความสุขในการทำงาน (Happiness at Work หรือ Job Satisfaction) ของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้และความยั่งยืนของวิชาชีพครู (Acton & Glasgow, 2015) ครูที่มีความสุขในการทำงานมักมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง และสร้างแนวทางการสอนใหม่ ๆ ซึ่งนำไปสู่บรรยากาศในชั้นเรียนที่เป็นบวก (จันทปภา ภคยะ และ ทวีศิลป์ กุลนภาดล, 2567) นอกจากนี้ ความสุขในการทำงานช่วยให้ครูสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน และมีความเข้าใจในความต้องการของนักเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจ (Jennings & Greenberg, 2009) การมีอารมณ์เชิงบวกของครูยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการชั้นเรียนและลดภาวะหมดไฟ (Burnout) (Brackett et al., 2010; Klusmann et al., 2016) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลกับความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัลเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากครูต้องใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งความสามารถในการใช้เทคโนโลยีส่งผลต่อความรู้สึกพึงพอใจในการทำงาน (Valente et al., 2020) นอกจากนี้ ความเชี่ยวชาญในทักษะดิจิทัลช่วยตอบสนองความต้องการด้านความสามารถและความเป็นอิสระของครู (Brackett et al., 2010) ในทางกลับกัน ครูที่ขาดความฉลาดทางดิจิทัลอาจประสบกับความเครียดและภาวะหมดไฟ (Qiu, 2024) ดังนั้น การส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเพิ่มความสุขในการทำงานของครู และคุณภาพการศึกษาโดยรวม

เมื่อพิจารณาบริบทเชิงพื้นที่ เขตสายไหมเป็นหนึ่งในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีความหนาแน่นของ ประชากรสูงและกำลังเติบโตด้านเศรษฐกิจและชุมชนเมือง มีโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครหลายแห่งที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับคนในพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลในเขตเมืองส่งผลโดยตรงต่อ บริบทการทำงานของครู โรงเรียนในเขตสายไหมจึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษายุคใหม่ที่เน้น

การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ขณะที่ครูต้องเผชิญแรงกดดันในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง พร้อมรักษาความสมดุลในการทำงานและคุณภาพชีวิต และบริบทของโรงเรียนในเขตสายไหม จำนวนทั้งสิ้น 9 โรงเรียน จำนวนครู 595 คน (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2567) เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากร เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมทางสังคม สะท้อนให้เห็นทั้งความท้าทายและโอกาสในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู การศึกษาพื้นที่นี้จึงเป็นกรณีสำคัญในการทำความเข้าใจความฉลาดทางดิจิทัลในบริบทเมือง และวิเคราะห์ผลกระทบต่อความสุขในการทำงานของครู ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพ การศึกษาโดยรวม

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลกับความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม” มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผลการวิจัยจะช่วยให้หน่วยงานทางการศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัลของครู ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงาน ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้ในการออกแบบหลักสูตรอบรมหรือโครงการพัฒนาครูที่เหมาะสมและตรงจุด ช่วยลดความเครียดและเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน เมื่อครูมีความสุขในการทำงานจากการมีทักษะดิจิทัลที่เพียงพอ จะสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัลได้เต็มศักยภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนและภาพรวมของการศึกษาในเขตสายไหมและกรุงเทพมหานคร แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ แต่ยังไม่มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรนี้ในบริบทของประเทศไทย ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมีความสำคัญในการทำความเข้าใจพลวัตของความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลและความสุขในการทำงานของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพครูและยกระดับคุณภาพ การศึกษาอย่างยั่งยืนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางดิจิทัลของครูในยุคดิจิทัล ของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม
2. เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัล ของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลกับความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัล ของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม จำนวนทั้งสิ้น 9 โรงเรียน จำนวนครู 595 คน (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม จำนวน 244 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน คือ ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ (ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก)

แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการสุ่มครูจากแต่ละชั้นภูมิตามจำนวนที่กำหนด ด้วยวิธีการจับสลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ความฉลาดทางดิจิทัล ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ อุตสาหกรรมดิจิทัล การใช้ดิจิทัล ความปลอดภัยทางดิจิทัล ความมั่นคงทางดิจิทัล ความฉลาดทางอารมณ์ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล การรู้เท่าทันดิจิทัล และสิทธิดิจิทัล (มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.), 2563) ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .67–1.00 มีค่าความเชื่อมั่น (สัมประสิทธิ์แอลฟา) เท่ากับ .98 ตอนที่ 3 ความสุขในการทำงานของครู ตามแนวคิดและทฤษฎีของ Seligman (2011) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ อารมณ์เชิงบวก ความผูกพัน ความสัมพันธ์ ความมีคุณค่า และความสำเร็จ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .67–1.00 มีค่าความเชื่อมั่น (สัมประสิทธิ์แอลฟา) เท่ากับ .97

3. สมมติฐานการวิจัย

ความฉลาดทางดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัล ของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปลงใน Google forms เพื่อสร้างคิวอาร์โค้ด (QR Code) ให้พร้อมที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วประสานงานกับสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตสายไหม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วส่งคิวอาร์โค้ดให้กับครูในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และรับผลการตอบกลับคืนมา จำนวน 244 ฉบับ แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของผลการตอบ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

5.2. การวิเคราะห์ระดับความฉลาดทางดิจิทัลและระดับความสุขในการทำงานของครู ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.51-5.00 หมายถึง มีความฉลาดทางดิจิทัล/ความสุขในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความฉลาดทางดิจิทัล/ความสุขในการทำงาน อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความฉลาดทางดิจิทัล/ความสุขในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความฉลาดทางดิจิทัล/ความสุขในการทำงาน อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความฉลาดทางดิจิทัล/ความสุขในการทำงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลกับความสุขในการทำงานของครู โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (Hinkle et al., 2003)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .90-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .70-.90 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

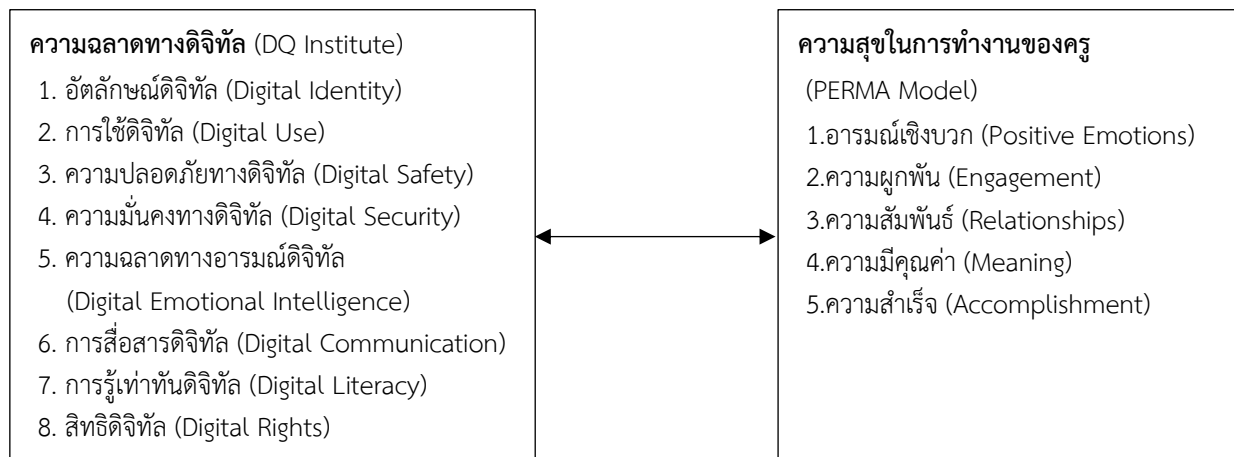
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .50-.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .30-.50 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .00-.30 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันหรือสัมพันธ์กันต่ำมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของความฉลาดทางดิจิทัลตามแนวคิดของสถาบัน DQ (DQ Institute, 2019) และศึกษาแนวคิดและทฤษฎีความสุขในชีวิตที่ดี (Well-being Theory) ของมาร์ติน ซีลิกแมน (Seligman, 2011) ตามโมเดล PERMA จึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ระดับความฉลาดทางดิจิทัลของครูในยุคดิจิทัล ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความฉลาดทางดิจิทัลของครู ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม ปรากฏดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความฉลาดทางดิจิทัลของครู ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมและรายด้าน

(n = 244)

ความฉลาดทางดิจิทัล	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.อัตลักษณ์ดิจิทัล (Digital Identity: DI)	3.82	0.71	มาก
2.การใช้ดิจิทัล (Digital Use: DU)	4.15	0.63	มาก
3.ความปลอดภัยทางดิจิทัล (Digital Safety: DS)	3.67	0.74	มาก
4.ความมั่นคงทางดิจิทัล (Digital Security: DSec)	3.55	0.81	มาก
5.ความฉลาดทางอารมณ์ดิจิทัล (Digital Emotional Intelligence: DEI)	3.88	0.66	มาก
6.การสื่อสารดิจิทัล (Digital Communication: DC)	3.94	0.59	มาก
7.การรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy: DL)	3.69	0.72	มาก
8.สิทธิดิจิทัล (Digital Rights: DR)	3.31	0.89	ปานกลาง
รวม	3.75	0.68	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ความฉลาดทางดิจิทัลของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.63) รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารดิจิทัล ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.59) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสิทธิดิจิทัล ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.89)

2. ระดับความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัล ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมและรายด้าน

(n = 244)

ความสุขในการทำงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.อารมณ์เชิงบวก (Positive Emotions: PE)	4.08	0.61	มาก
2.ความผูกพัน (Engagement: EN)	4.21	0.58	มาก
3.ความสัมพันธ์ (Relationships: RE)	3.89	0.67	มาก
4.ความมีคุณค่า (Meaning: ME)	4.35	0.55	มาก
5.ความสำเร็จ (Accomplishment: AC)	3.67	0.73	มาก
รวม	3.92	0.59	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความสุขในการทำงานของครู ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสุขในการทำงานทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมีคุณค่า ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ ด้านความผูกพัน ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.58) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.73)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลกับความสุขในการทำงานของครูในยุคดิจิทัลของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลกับความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม พบว่า ความฉลาดทางดิจิทัลโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของครู ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .647$, $p < .01$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลรายด้านกับความสุขในการทำงานโดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง ($r = .434 - .625$) โดยความฉลาดทางดิจิทัลด้านการรู้เท่าทันดิจิทัลมีความสัมพันธ์สูงสุดกับความสุขในการทำงานโดยรวมของครู อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .625$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ความฉลาดทางดิจิทัลด้านความมั่นคงดิจิทัล ($r = .434$) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานรายด้านกับความฉลาดทางดิจิทัลโดยรวม พบว่า ความสุขในการทำงานทุกด้านมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางดิจิทัลโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .542 - .624$) โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ความสุขในการทำงานด้านอารมณ์เชิงบวกมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางดิจิทัลโดยรวมของครูอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .624$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ความสุขในการทำงานด้านความสัมพันธ์ ($r = .542$) และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยด้านต่าง ๆ ของทั้งสอง

ตัวแปร พบว่า องค์ประกอบย่อยด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .398 ถึง .634 ($r = .398 - .634$) โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ความฉลาดทางดิจิทัลด้านความฉลาดอารมณ์ดิจิทัลกับความสุขในการทำงานด้านความมีคุณค่าและความฉลาดทางดิจิทัลด้านการสื่อสารดิจิทัลกับความสุขในการทำงานด้านความสัมพันธ์ ($r = .634$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ความฉลาดทางดิจิทัลด้านสิทธิดิจิทัลกับความสุขในการทำงานด้านความสัมพันธ์ ($r = .398$) ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางดิจิทัลกับความสุขในการทำงานของครู ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม

ตัวแปร	DQ	DI	DU	DS	DSec	DEI	DC	DL	DR	H	PE	EN	RE	ME	AC
DQ	1.000	.852**	.823**	.796**	.781**	.767**	.819**	.844**	.738**	.647**	.624**	.589**	.542**	.603**	.578**
DI		1.000	.689**	.654**	.625**	.598**	.672**	.703**	.587**	.534**	.534**	.502**	.465**	.519**	.487**
DU			1.000	.612**	.587**	.623**	.651**	.634**	.556**	.543**	.512**	.521**	.478**	.545**	.523**
DS				1.000	.723**	.565**	.598**	.627**	.612**	.478**	.489**	.456**	.423**	.467**	.445**
DSec					1.000	.534**	.578**	.598**	.634**	.434**	.478**	.423**	.398**	.434**	.412**
DEI						1.000	.645**	.587**	.512**	.612**	.567**	.623**	.589**	.634**	.598**
DC							1.000	.689**	.598**	.598**	.589**	.567**	.634**	.612**	.587**
DL								1.000	.623**	.625**	.623**	.578**	.534**	.598**	.567**
DR									1.000	.445**	.456**	.434**	.398**	.423**	.445**
H										1.000	.856**	.823**	.789**	.834**	.798**
PE											1.000	.723**	.698**	.756**	.734**
EN												1.000	.687**	.698**	.745**
RE													1.000	.623**	.598**
ME														1.000	.712**
AC															1.000

หมายเหตุ: ** = นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ระดับความฉลาดทางดิจิทัลของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ซึ่งอาจเกิดจากบริบททางการศึกษาที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหลังการระบาดของ COVID-19 ที่เร่งให้ครูปรับตัวและพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์และแบบผสมผสาน (Blended Learning) ทำให้ครูมีโอกาฝึกฝนและพัฒนาความสามารถทางดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง (Daniel, 2020) ครูในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ บนพื้นฐานการเรียนรู้ผ่านโลกออนไลน์ พัฒนาทักษะการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี การสื่อสารออนไลน์อย่างเหมาะสม และการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (กนกกาญจน์ น้อยพ่วง, 2565) ครูไทยวิถีใหม่ต้องปรับตัวพฤติกรรมให้มีความฉลาดรู้เท่าทันดิจิทัล โดยมีบทบาทในการสร้างสรรค์ สร้างสภาวะแวดล้อม และกระตุ้นทักษะให้กับผู้เรียน ครูจึงต้องบูรณาการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง การที่ครูมีความฉลาดทางดิจิทัลในระดับมาก สะท้อนถึงผลของปัจจัยภายใน เช่น เจตคติและความพร้อมในการเรียนรู้ รวมถึงปัจจัยภายนอก เช่น การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการเข้าถึงเทคโนโลยี (อันธิกา บุญเลิศ, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบรรพต คงตรง และคณะ (2567) ที่พบว่า ระดับความฉลาดทางดิจิทัลของครูโรงเรียนสามเสนวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก

ความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเกิดจากความรู้สึกอบอุ่นใจ ความหวัง และความพึงพอใจในการทำงาน รวมถึงความผูกพันและความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร ครูรู้สึกว่าการที่ทำความหมายและคุณค่าต่อสังคม พร้อมทั้ง

รับรู้ถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ สภาพแวดล้อมการทำงานและปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการสร้างความพึงพอใจนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Seligman (2011) ในโมเดล PERMA ที่ระบุว่าอารมณ์เชิงบวก เช่น ความสนุกสนานและความสุขในการทำงาน เป็นรากฐานสำคัญของความสุข การที่ครูรู้สึกผูกพันกับงานและจดจ่อกับการสอนจนลืมเวลา บ่งชี้ว่างานมีความท้าทายที่เหมาะสมและครูได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ซึ่งนำไปสู่ความพึงพอใจอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และนักเรียนยังช่วยลดความเครียดและสร้างความรู้สึเป็นส่วนหนึ่งของทีม ทำให้เกิดความสุขในที่ทำงาน ครูยังรู้สึกว่าการมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเยาวชนและสังคม ส่งผลให้เกิดความรู้สึกรักและทุ่มเทที่เกินกว่าผลตอบแทนทางวัตถุ การบรรลุเป้าหมายการสอน การได้รับการยอมรับในผลงาน และการเห็นพัฒนาการของนักเรียน ล้วนเป็นปัจจัยที่เสริมสร้างความภาคภูมิใจและนำมาซึ่งความสุขในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐชนนท์ คงอยู่ (2566) ที่พบว่า ความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ความฉลาดทางดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยอยู่ในระดับปานกลางและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ของ Vroom (1964) ที่ระบุว่าความสามารถในการปฏิบัติงานส่งผลต่อแรงจูงใจและความพึงพอใจในการทำงาน การที่ครูมีความฉลาดทางดิจิทัลสูงขึ้นทำให้พวกเขารู้สึกมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่ความมั่นใจ ลดความวิตกกังวล และเพิ่มความพึงพอใจในงาน (Valente et al., 2020) ดังนั้น ยิ่งครูมีความฉลาดทางดิจิทัลสูงขึ้น ความสุขในการทำงานก็ยิ่งเพิ่มขึ้น แม้ความสัมพันธ์จะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ก็ชี้ให้เห็นว่าความฉลาดทางดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสุขในการทำงานในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ ครูที่มีความสุขมักรู้สึกว่าคุณมีความสามารถในการจัดการบทบาทหน้าที่อย่างมั่นใจ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การมีโอกาสเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมยังช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นและความพึงพอใจในงาน ขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์เชิงบวกกับเพื่อนร่วมงานและผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้สึเป็นส่วนหนึ่งในชุมชนวิชาชีพ แนวคิดของ Ryan & Deci (2000) ยืนยันว่าแรงจูงใจภายในจะเพิ่มขึ้นเมื่อความต้องการพื้นฐานได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสม ในขณะที่ความฉลาดทางดิจิทัลด้านความมั่นคงดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในระดับต่ำ อาจเนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยทางดิจิทัลที่ยังคงมีอยู่ ครูจึงต้องเรียนรู้การจัดการความเสี่ยงทางดิจิทัลเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน สุดท้าย ความสุขในการทำงานด้านความสัมพันธ์มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุดกับความฉลาดทางดิจิทัล เนื่องจากครูมักให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์เชิงบวกมากกว่าความสามารถด้านเทคโนโลยี โดยความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานเป็นปัจจัยทางสังคมและอารมณ์ ขณะที่ความฉลาดทางดิจิทัลเป็นทักษะเชิงเทคนิค ทำให้ทั้งสองปัจจัยมีธรรมชาติที่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า ความฉลาดทางดิจิทัลของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

ความสุขในการทำงานของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ความฉลาดทางดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความฉลาดทางดิจิทัลด้านสิทธิดิจิทัล (Digital Right) ของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ควรจัดให้มีการอบรมครูด้านสิทธิดิจิทัล เพื่อให้ครูเข้าใจและปกป้องสิทธิส่วนบุคคล สิทธิทางกฎหมายในโลกดิจิทัล รวมถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น เช่น ลิขสิทธิ์ การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล ความเป็นส่วนตัว และจริยธรรมดิจิทัล

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ความสุขในการทำงานด้านความสำเร็จของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน หรือเปิดโอกาสในการเรียนรู้ พัฒนาทักษะให้ก้าวหน้าในสายอาชีพ รวมทั้งการให้การยอมรับ ชื่นชม และยกย่องให้เกียรติ จากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ความฉลาดทางดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความหมายว่า ครูที่มีความฉลาดทางดิจิทัลสูงจะมีแนวโน้มมีความสุขในการทำงานสูงตามไปด้วย และตัวแปรทั้งสองนี้อธิบายความแปรปรวนรวมกันได้ประมาณร้อยละ 38 ($r^2 = .381$) ดังนั้น ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการรู้เท่าทันดิจิทัลและความฉลาดอารมณ์ดิจิทัล เนื่องจากมีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูสูงสุด และควรส่งเสริมทักษะการสื่อสารดิจิทัล เพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์และความร่วมมือในการทำงานให้มีประสิทธิภาพในโลกดิจิทัล เพราะส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูอย่างชัดเจน และควรสร้างระบบสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี ที่เน้นการสร้างประสบการณ์เชิงบวก รวมทั้งควรพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อเพิ่มความหมายและคุณค่าในการทำงานของครู

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรทั้งสองเพิ่มเติม โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มครูที่มีประสบการณ์และช่วงวัยที่แตกต่างกัน เช่น ครูรุ่นใหม่กับครูรุ่นเก่า รวมถึงอาจขยายขอบเขตการศึกษาไปยังพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบบริบทที่หลากหลาย เช่น ระหว่างโรงเรียนในเขตเมืองกับเขตชนบท หรือโรงเรียนของรัฐกับโรงเรียนเอกชน ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาความสามารถของครูในการปรับตัวและปรับบทบาทหน้าที่ต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Adaptability) เพื่อให้เข้าใจถึงระดับความพร้อมของครูในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวในการวางแผนพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กนกกาญจน์ น้อยพ่วง. (2565). ครูพันธุ์ใหม่ในสถานการณ์โควิด - 19. ใน รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ครั้งที่ 6 (น. 47-207). เชียงใหม่: วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- จันทภา ฤคยะ และทวีศิลป์ ฤทธาภดล. (2567). แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 4(4), 287–302.
- ณัฐชนน คองอยู่. (2566). การใช้อำนาจของผู้บริหารกับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*, 28(1), 25–37.
- ทิตนา แสงระวี และเรชา ชูสุวรรณ. (2565). ครูไทยกับการจัดการเรียนรู้ในยุค Digital Disruption. *วารสารมหาจุฬานาครทรรพ*, 9(4), 13-26.

- นัฐพัชร สมงาม, พนิดา นิลอรุณ และชลภััสสรณ์ สิทธิวงศ์ชัย. (2568). การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลและประสิทธิภาพการทำงาน. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 7(3), 503-518.
- นันทิยา น้อยจันทร์. (2565). ครูของครู แนะ “ครูยุคดิจิทัล” ต้องเป็นอย่างไร. สืบค้นจาก <https://www.komchadluek.net/news/501304>.
- บรรพต คงตรง, สุชาดา นันทะไชย และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2567). ความฉลาดทางดิจิทัลของครูโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 13(5), 31-41.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.). (2563). ความฉลาดทางดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัท วอล์คเกอร์ คลาวด์ จำกัด.
- วรวิทย์ เนื้อทอง และต้องลักษณะ บุญธรรม. (2568). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับการเป็นโรงเรียนนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 7(3), 251-260.
- อันธิกา บุญเลิศ. (2564). บทความทางวิชาการ “พลังครูไทยวิถีใหม่ ฉลาดรู้เท่าทันดิจิทัล”. สืบค้นจาก https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=176642&bcid_id=16.
- Acton, R., & Glasgow, P. (2015). Teacher wellbeing in neoliberal contexts: A review of the literature. *Australian Journal of Teacher Education* (Online), 40(8), 99-114.
- Assaf, J., & Antoun, S. (2024). Impact of Job Satisfaction on Teacher Well-Being and Education Quality. *Pedagogical Research*, 9(3), em0204.
- Brackett, M. A., Palomera, R., Mojsa-Kaja, J., Reyes, M. R., & Salovey, P. (2010). Emotion-regulation ability, burnout, and job satisfaction among British secondary-school teachers. *Psychology in the Schools*, 47(4), 406-417.
- Daniel, S. J. (2020). Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*, 49(1), 91-96.
- Hinkle, D. E., Wiersma, W., & Jurs, S. G. (2003). *Applied statistics for the behavioral sciences*. (5th ed.). Boston: Houghton Mifflin.
- Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence in relation to student and classroom outcomes. *Review of educational research*, 79(1), 491-525.
- Klusmann, U., Richter, D., & Lüdtke, O. (2016). Teachers' emotional exhaustion is negatively related to students' achievement: evidence from a large-scale assessment study. *Journal of educational psychology*, 108(8), 1193.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Qiu, Y. (2024). A Study of Relationship Between Teachers' Emotional Intelligence and Work Stress: A Case Study in Shandong Industrial Technician College. *Supply Chain and Sustainability Research*, 3(2), 1-16.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78.

- Seligman, M. E. (2011). *Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being*. New York: Simon and Schuster.
- Trixa, J., & Kaspar, K. (2024). Information literacy in the digital age: information sources, evaluation strategies, and perceived teaching competences of pre-service teachers. *Frontiers in Psychology*, 15, 1336436.
- Valente, S., Veiga-Branco, A., Rebelo, H. Lourenço, A. A., Cristóvão, A. M. (2020). The Relationship between Emotional Intelligence Ability and Teacher Efficacy. *Universal Journal of Educational Research*, 8(3), 916-923.
- Vroom, V. H. (1964). *Work and motivation*. New York: Wiley & Sons.